

PARTER**Sökande**

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT**Betalningsskyldighet till staten**

AA ska betala en sanktionsavgift om 30 000 kr.

Ersättning

AA s yrkande om ersättning för rättegångskostnader avslås.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Finansinspektionen har, med stöd av 5 kap. 1 § andra punkten samt 5 kap. 6 och 21 § § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen), yrkat att AA ska betala en sanktionsavgift på 30 000 kr i enlighet med påståendet om överträdelse i bilaga 1.

AA har erkänt att han har agerat på det sätt som Finansinspektionen gjort gällande. Han har bestridit ansvar bl.a. med hänvisning till att hans handel inte har skickat några vilseledande signaler till marknaden, att han inte haft någon avsikt att manipulera marknaden och att han haft legitima skäl att utföra transaktionen. Han har även invänt att han redan har betalat böter till Nasdaq First North Growth Market.

DOMSKÄL**Rättsliga utgångspunkter**

Relevanta bestämmelser om sanktionsavgift vid bl.a. marknadsmanipulation återfinns dels i Europaparlamentets och rådet förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR) och dels i kompletteringslagen. Av artiklarna 12.1 a och 15 MAR framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och därmed otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. En överträdelse förutsätter inte att det föreligger uppsåt eller oaktsamhet. Huruvida transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan dock, i viss utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen. Att handla med sig själv, s.k. egenhandel, är en åtgärd som beskrivs som en indikation på marknadsmanipulation i bilaga I till MAR.

Från förbudet mot marknadsmanipulation finns det i MAR ett undantag för det fall att transaktionen utförts av legitima skäl och överensstämmer med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 MAR. Godtagen marknadspraxis innebär att praxisen måste vara fastställd av den behöriga myndigheten för handelsplatsen i fråga och vara i kraft vid tidpunkten för gärningen. (Se prop. 2016/17:22 s. 407). Den behöriga myndigheten i Sverige, Finansinspektionen, har inte fastställt någon sådan praxis.

Av 5 kap. 1 § andra punkten kompletteringslagen följer att Finansinspektionen ska ingripa mot den som har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation. Enligt 17 § i samma kapitel finns dock möjlighet att avstå från ett ingripande bl.a. om överträdelsen är ringa, ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl. Av förarbetena framgår att med ringa överträdelse bör förstås överträdelser som framstår som bagatellartade. Vidare framgår att en överträdelse kan vara ursäktlig om det är uppenbart att överträdelsen har begåtts av förbiseende. Särskilda skäl kan enligt förarbetena föreligga om det exempelvis är fråga om en underårig som gjort överträdelsen och det förefaller orimligt att besluta om en sanktion mot denne. (Se prop. 2016/17:22, s. 391 och 392.)

Utredningen

Genom Finansinspektionens bevisning och AA s egna uppgifter är följande utrett. AA har lagt den sälj- respektive köporder på de tider och till det pris som Finansinspektionen har angett. Det står även klart att köpordern omedelbart ledde till en transaktion mellan AA s konto hos Handelsbanken och hans konto i Avanza Bank. Transaktionen har därefter makulerats. Det står även klart att den aktuella transaktionen i antal aktier har motsvarat mer än fem genomsnittliga dagsomsättningar sett till handeln i aktien mellan den 1 och 14 februari 2023, dvs. en period om två veckor före transaktionen.

AA har i förhör och sakframställningsvis anfört att den aktuella aktien är en av marknadens mest stabila handelsinstrument eftersom bolaget äger en enda fastighet som ger samma avkastning varje år. Det finns alltså ingen spekulering i aktien och eventuell handel i aktien skickar inga egentliga signaler om aktiens värde. Det är vanligt att köpa och sälja en aktie flera gånger under samma dag. Han har även anfört att han hade legitima skäl att utföra transaktionen, nämligen att flytta aktierna från en depå till en annan för att kunna ta del av ett förmånligt erbjudande hos en konkurrerande bank. Han var nog med att sätta samma pris på sälj- och köpordern och transaktionen har därmed inte utgjort marknadsmanipulation. Han har därutöver anmärkt att transaktionen utgjorde ca två procent av all omsättning i aktien den aktuella dagen. Enligt AA saknar det betydelse att omsättningen i aktien varit mycket lägre andra dagar. Han har redan behövt betala 700 kr i böter till Nasdaq First North Growth Market och det vore oskäligt att också behöva betala en sanktionsavgift.

På fråga från Finansinspektionen om varför han inte tog hjälp av Avanza Bank för att överföra aktierna mellan depåerna har han förklarat att en förutsättning för att få ta del av det förmånliga erbjudandet var att han gjorde ett köp via Avanza Bank och inte endast förde över aktier dit. Han valde därför att aktivt att föra över aktierna genom s.k. egenhandel.

AA har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation

Tingsrätten konstaterar att AA s transaktion har utgjort s.k. egenhandel där aktierna har flyttats från en depå till en annan utan att det lett till någon förändring av det verkliga ägandet av aktierna. Egenhandel är inte samma sak som att sälja och köpa aktier i ett bolag flera gånger under samma dag eftersom sådana transaktioner leder till att det verkliga ägandet av aktierna förändras. Egenhandel är en sådan åtgärd som kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på en aktie. Det saknar betydelse huruvida andra aktörer på marknaden rent faktiskt påverkades av hans åtgärd eller inte. Att aktien normalt har en stabil

kursutveckling eller att det skett annan mer omfattande handel i aktien just denna dag, har alltså inte någon avgörande betydelse. Tingsrätten bedömer att AA genom transaktionen har skickat vilseledande signaler till marknaden om såväl tillgång som efterfrågan på den aktuella aktien. Transaktionen har därmed i objektiv mening inneburit en överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation. Eftersom det varken krävs uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras saknar det betydelse att AA inte hade för avsikt att ge vilseledande signaler till marknaden.

Angående invändningen om att transaktionen utförts av legitima skäl bedömer tingsrätten att det i och för sig saknas skäl att ifrågasätta AA:s förklaring till varför han har låtit utföra transaktionen. En förutsättning för att en transaktion ska undantas från förbudet mot marknadsmanipulation är dock att transaktionen har utförts av legitima skäl och i enlighet med godtagen marknadspraxis. Finansinspektionen har inte har valt att etablera någon godtagen marknadspraxis och AA kan därför inte undgå ansvar på den grunden.

AA ska betala en sanktionsavgift

AA har invänt att han redan har fått betala böter till handelsplatsen för sin överträdelse av deras handelsregler och att det saknas skäl att också ålägga honom en sanktionsavgift. Han har även, såsom det får förstås, invänt att transaktionen inte haft någon reell påverkan på marknaden och att det därför varit fråga om en ringa eller ursäktlig överträdelse.

Tingsrätten konstaterar att det varit fråga om en enda transaktion och att det just denna dag skedde annan handel i aktien som medförde att transaktionen endast utgjorde ca två procent av den dagliga omsättningen. Mot detta ska dock ställas att transaktionen uppgick till ett totalbelopp om ca en miljon kr och att transaktionen utgjorde mer än fem genomsnittliga dagsomsättningar sett till handeln i aktien veckorna dessförinnan. Sammantaget anser tingsrätten att det inte kan anses vara fråga om en ringa eller

ursäktlig överträdelse. Inte heller kan AA anses ha tilldelats en tillräckligt ingripande civilrättslig sanktion genom de 700 kr han har betalat i böter (jfr prop. 2016/17:22 s. 392). Han ska därför åläggas en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften ska bestämmas till 30 000 kr

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av subjektivt ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som denna har erhållit till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15 och 16 §§ samt 18 § kompletteringslagen.) I förarbetena har angetts att s.k. egenhandel inte anses tillhöra de allvarligaste formerna av överträdelser (se prop. 2016/17:22 s. 108).

Utredningen visar inte att AA tidigare har varnats för liknande beteende, att han haft något uppsåt att manipulera marknaden eller att han eller någon annan har gjort någon vinst till följd av regelöverträdelsen. Dessa omständigheter talar för att en relativt låg sanktionsavgift ska utdömas. Utredningen visar inte att det föreligger några andra förmildrande eller försvårande omständigheter. Sanktionsavgiften ska därför, i enlighet med vad Finansinspektionen har begärt, bestämmas till 30 000 kr.

Övrigt

AA har yrkat ersättning för rättegångskostnader med totalt 42 000 kr (60 timmar á 700 kr). Han har uppgett att kostnaden avser eget förberedelsearbete med målet.

Om inte annat föreskrivs i kompletteringslagen ska, för talan enligt 5 kap. 21 § i kompletteringslagen, gälla vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt

åtal för brott där det inte är föreskrivet svårare straff än böter. Om den tilltalade frikänns i ett mål kan rätten besluta att den tilltalade ska få ersättning av allmänna medel för sin kostnad för försvarare, för rådgivning enligt rättshjälpslagen och för bevisning under förundersökningen eller i rättegången, under förutsättning att kostnaderna skäligen varit motiverade för att den tilltalade skulle kunna ta tillvara sin rätt (31 kap. 2 § första stycket rättegångsbalken).

Av 31 kap. 2 § andra stycket rättegångsbalken följer att en tilltalad kan få ersättning för inställelse inför rätten. Enligt 21 kap. 12 § rättegångsbalken kan en tilltalad tillerkännas ersättning av allmänna medel för kostnad för resa och uppehälle om det är skäligt med hänsyn till hans eller hennes ekonomiska förhållanden, de kostnader som kan uppstå i samband med inställelsen och omständigheterna i övrigt.

Det saknas förutsättningar enligt lag att tillerkänna AA begärd ersättning. Yrkandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 27 december 2023. Prövningstillstånd krävs.

Henric Gustafsson